

България отбелязва 1160 години от Покръстването

стр. 9

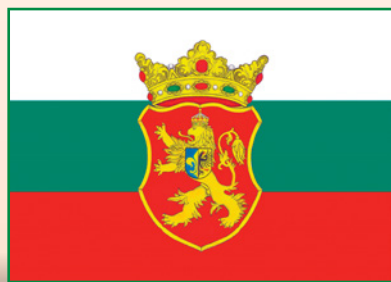
Васа Моински – народен представител от село Мойинци - Царибродско в Обикновеното Народно събрание в София

стр. 7

НОВО Братство

ВЕСТНИК НА БЪЛГАРИТЕ В СЪРБИЯ

ISSN 2466-4707

novo.bratstvo.rs

ГОДИНА IX • БРОЙ 191 • 9 май 2025 година • Безплатен екземпляр • Основател: НАЦИОНАЛЕН СЪВЕТ НА БЪЛГАРИТЕ В СЪРБИЯ

стр. 2

Сунчица Господинов от Райчиловци е „царица на великденските яйца“

Босилеград

Събор на Умни петък

По традиция и тази година на Умни петък в Босилеград се проведе народен събор, на който освен босилеградчани и съборяни от околните села, бяха дошли и голям брой преселници от нашия край, живеещи в Сърбия, Северна Македония и България, както и гости от

Кюстендил и вътрешността на Сърбия. Умни петък или Светли петък е празник, който се отбелязва в първия петък след Великден.

Почти в целия град беше като в кошница и навсякъде се чувстваше весело съборджийско настроение.

Улиците „Маршал Тито“ и „Добродолски поток“, по които движението на автомобили бе забранено, бяха претърпени със сергии, шатри, търговци и мющери. Предлагаха се най-различни стоки - дрехи, обувки, домашни потреби, зеленчуци, овощия, овощни фиданки, мебели, цветя, гърнчарски изделия, детски играчки... От скарите се разнасяха миризми на вкусните плескавици, кафенетата бяха препълнени с хора, а за веселото настроение на съборяните се

грижеха духовите оркестри от с. Райчиловци.

И тази година по повод събора в организация на общината на главното кръстовище в града бе изнесен празничен концерт с участие на танцовите състави към Центъра за култура „Босилеград“ и Спортното дружество „Младост“, а участие в програмата взе и акордеонистът към Центъра за култура Петър Николич.

П.Л.Р.

Дни на приятелството в Ниш

Миналите петък и събота в Ниш бяха посветени на Дните на приятелството, културата и традицията на Сърбия и България. Някои могат да назоват събитието и Дни на българската култура в Ниш, но всъщност то показва близостта и приятелството между Балканските народи, бъдейки, че в НКЦ се събраха изпълнители от Сърбия, България, Черна гора, Босна и Херцеговина, Македония, Гърция и може би най-точното название ще бъде Дните на приятелството. Беше представена и румънската култура от страна на представителите на журналистическата издателска къща от Панчево, която е издателска къща за румънското малцинство в Сърбия.

Зад организацията на това културно мероприятие стои Дружеството „Сръбско-българско приятелство“ със своя председател Зоран Байич. Нишкият културен център съдейства за добрата организация, която всички посетители накура да се чувстват приятно.

Освен изложбената част, която се състоя във фойето на голямата зала и където можеха да се разгледат картини и други художествени произведения, имаше и представяне на вина и ракии. В главната зала през двата дена бе организирана художествена програма, по време на която публиката се наслаждаваше освен на поезия също така и на танци и песни

на професионалните изпълнители, сред които бяха: КХД „Абрашевич“ от Ниш, Антония Рангелова от България, Емилиян Станков от Пловдив, „Песни и приятели“ от Велико Търново, Академия за танци „Нестеа“ от София и други.

В събота беше представен дванадесетият пореден конкурс за поезия в организация на Сдружението. Всички посетители получиха сборници от предишните конкурси. Господин Байич изтъкна, че нишката публика ще може отново да се срещне с него и със сдружението му по време на тазгодишния Нишвил, където, както и миналата година, ще участват на Bookstage. Ново за тази година е, че по време на Нишвил сдружението Сръбско-българско приятелство ще организира Фестивал на шопската салата, който досега се провеждаше в Панчево в организация на Дружеството „Шопско оро“. Идеята за местене на фестивала в Ниш, по думите на Байич, е в резултат на договора между него и Любинко Марков от „Шопско оро“.

Зоран Байич припомни на посетителите, че освен този фестивал и участието в Нишвил Сдружението активно работи върху конкурса за поезия, както и върху редовно излъчващите се предавания „Приятелска дума“ по РТВ и радиото.

С.Дж.

Мащабен договор за нови влакове на БДЖ

В железопътния си сектор България направи голяма крачка, като финализира мащабен договор за купване на 35 нови електрически мотриси с нулеви емисии, които ще се използват от БДЖ. Решението договорът за доставката на влаковете да бъде подписан беше взето на заседание на кабинета на 23 април.

Договорът се сключва между Министерството на транспорта и съобщенията на Р България и консорциум „БУЛЕМУ“, който включва Alstom Transport S.A. (Romania), Alstom Ferroviaria SpA и „РВП ИНВЕСТ“ ЕООД.

Договорът бе подписан в Министерския съвет и предвижда освен доставка и 15-годишна поддръжка на новите влакове, с възможност за удължаване. Доставчикът е консорциум около френската компания „Алстом“, която има опит с над 4000 произведени влака от същия модел. Става дума за проект,

който е част от инвестициите по Националния план за възстановяване и устойчивост.

Стойността на инвестицията е над 1 млрд лева и очаква се първите влакове да пристигнат през август 2026 година.

„Имаме шанс да обновим материалната база на железопътния транспорт в страната, пътническият транспорт, но това предполага да създадем и нов ясен бизнес модел за опериране на железниците“, заяви българският премиер Росен Желязков.

Всеки от новите влакове ще има 351 места, включително и първа класа, и ще бъде проектиран с най-високо ниво на сигурност и комфорт, подходящ за дълги разстояния. Това е най-голямата обществена поръчка за подвижен състав в България за последните няколко десетилетия.

С.Дж.

Фестивал „Великден на тримедieto 2025“

Сунчица Господинов от Райчиловци е „царица на великденските яйца“

По време на Великденските празници за осма поредна година Община Босилеград, Центърът за култура „Босилеград“, Спортното дружество „Младост“ и Народната библиотека „Христо Ботев“ организираха Международния фестивал „Великден на Тримедieto 2025“.

Титлата „Цар на великденските яйца“ тази година спечели Сунчица Господинов от с. Райчиловци, която предвари телно триумфира в категорията „състезатели на възраст от 45 до 65 години“. Кметът Владимир Захариев и директорът на Центъра за култура „Босилеград“ Воислав Божилов „коронясаха“ победителката и ѝ връчиха главната награда - велосипед.

В надпреварите по чупене на великденски яйца на връх Великден участие взеха над 700 състезатели, разпределени в 6 възрастови групи: до 7-годишна възраст, от 8 до 14 години, от 15 до 20, от 21 до 45, от 45 до 65 и над 65-годишна възраст. И този път организаторите бяха монтирали 6 бини на „Долната улица“, на които се провеждаха състезанията за всяка категория поотделно. Всеки участник получи като подарък боядисано яйце за състезание, тениска и лакомства.

Всички победители в шестте възрастови категории бяха наградени с телевизори. Това са:

Дарио Спасов (до 7-годишна възраст), Петър Пенев (от 8 до 14 г.), Дарко Тодоров (от 15 до 20 г.), Сунчица Господинов (от 21 до 45 г.), Иванка Стоичков (от 45 до 65 г.) и Виктор Гелев (над 65-годишна възраст). Шестимата най-добри продължиха на суперфинала, като се надпреварваха помежду си докато не бе излъчен крайният победител. Този път победител стана Сунчица Господинов.

На церемонията на главното кръстовище в града бяха връчени и награди на победителите в наградния конкурс за детска рисунка и оцветяване на мотиви свързани с Великденските празници под название „Празник на празниците“, който също е част от фестивала. В рамките на конкурса деца от предучилищна възраст до осми клас на основното училище, разделени в три възрастови категории - деца на предучилищна възраст, ученици от I до IV и ученици от V до VIII клас, изпращаха рисунки на тема Великден или оцветени готови мотиви от последната седмица на земния живот на Исус Христос - Вход Господен в Йерусалим, Тайната вечеря, Осъждането на Исус, Разпятие Христово и Възкресение Христово - Великден. Всички оцветени мотиви и рисунки бяха подредени на специално организираната по този повод изложба във фойето на Дома на културата, а посетителите

имаха възможност да гласуват отделно за всяка категория, като за първи път тази година победителите бяха избрани само въз основа на гласовете на посетителите на изложбата.

В образователния конкурс за рисунки и оцветяване на мотиви свързани с празника тази година взеха участие и ученици от Основното училище „Проф. Марин Дринов“ от Кюстендил.

От общо 252 рисунки бяха избрани по три най-добри във всяка възрастова категория. Победителите в конкурса „Празник на празниците“ са:

1. Дария Миланов, 2. Мария Златков и 3. Сергей Антимов (деца на предучилищна възраст); 1. София Захариев, 2. Яна Йовчев и 3. Милица Гергинов (ученици от първи до четвърти клас) и 1. Кристина Маринова, 2. Ивайла Григорова и 3. Елена Владимирова (ученици от пети до осми клас).

Наградите за първо място в конкурса за рисунки бяха караоке тонколони, за второ - безжични слушалки, а за трето - смарт часовници.

„Много съм доволен от организацията и отзива на участниците, който беше отличен“, каза кметът Владимир Захариев и благодари на всички, които са взели участие в организацията на фестивала. Той изказа благодарност и към спонсорите: фирмата „Max digital DOO“ от Лесковац и на Ненад от Горна Лисина, които са осигурили тениските за участниците във фестивала.

„Изключително съм доволен от отзвук на фестивала. По традиция той се състои от две части - състезание по чупене на яйца и конкурс за рисунки. Радвам се, че дадохме възможност на жителите на нашата община от всички възрастови групи да отбележат празника в добро настроение и да се забавляват“, посочи директорът на Центъра за

култура Воислав Божилов.

Посетителите на фестивала имаха удоволствието и да се наслаждават на изключителните изяви на танцовите състави към Центъра за култура и Спортното дружество „Младост“, които в рамките на фестивала изпълняваха народни танци и хора на централното кръстовище в града.

В рамките на фестивала ОУ „Георги Димитров“ от Босилеград и ОУ „Проф. Марин Дринов“ от Кюстендил изнесоха съвместна културно-художествена програма в Голямата зала на Културния дом. Гостите от Кюстендил се представиха с фолклорна и певческа група и мажоретки, а по-младият състав от фолклорния ансамбъл към Центъра за култура „Босилеград“, съставен от ученици от основното училище, изпълни хора и народни песни от нашия край.

Преди началото на концерта Воислав Божилов, директор на босилеградския Център за култура, приветства гостите - директора на ОУ „Проф. Марин Дринов“ от Кюстендил Божидар Попов, който е иницирал сътрудничеството между босилеградското и кюстендилското основни училища и Центъра за култура, както и председателката на читалището „Асклепион-1998“ Виолета Атанасова и зам.-кмета на община Кюстендил Николай Дочев. Присъстващите на фестивала бяха приветствани и от директорите на кюстендилското и босилеградското ОУ, Божидар Попов и Снежана Апостолов. Гостите от Р България подариха на своите домакини книги, сред които и детски книги на съвременни български писатели с илюстрации на ученици от ОУ „Проф. Марин Дринов“.

П.Л.Р.

Андрияна Ташков Александров

„ВЕЛИКДЕНСКА ПЕРАШКА“ В ЦАРИБРОД ТРАДИЦИОННО СЪБРА ГОЛЯМ БРОЙ ПОСЕТИТЕЛИ

И тази година, за осемнадесети път, на Великден - най-светлия християнски празник, в Цариброд се проведе мероприятиято „Великденска перашка“, организирано от Туристическата организация Цариброд в сътрудничество с Църковна община Царибродска. В присъствието на многобройни посетители, проявата започна с благословията на свещеника в царибродската църква Драган Лазич, който освети великденските яйца и по случай празника пожела на всички много радост и любов. След това и директорът на Туристическата организация Васил Андреев поздрави присъстващите с празника и пожела на всички здраве, успех и благоденствие.

Традиционно в духа на празника бяха организирани различни състезания и забавни

игри за деца и родители. Както и предишните години, най-голям интерес сред децата предизвика състезанието в „кълцане с перашки“ и избор на най-твърдо великденско яйце, а победител стана Инес Николов. Първа награда за най-красиво боядисано великденско яйце спечели Давид Ангелов, втора - Ена Спасенов, докато трета награда спечели подведомственото училище на ОУ „Христо Бореv“ в с. Желюша. Според преценката на журито най-красив и най-вкусен козунак бе приготвила Анка Костов.

Така за пореден път царибродчани и техните гости, близки и приятели, прекараха забавно и в хубаво настроение най-радостия и най-велик християнски празник Възкресение Христово.

Андрияна Ташков Александров

Записване на деца в детската градина в Босилеград

В предучилищната институция „Детска радост“ в Босилеград започна записване на децата за предучилищно-подготвителната програма за работната 2025/2026 година, както и за записване на малчугани от 1 до 5,5 години в детската градина. Записването ще продължи до 6 юни.

За обучение по подготвително-предучилищната програма, която е задължителна за децата, родени в периода от 01.03.2019 година до 28.02.2020 година, както и за малчуганите в малките възрастови групи, заявките се подават по електронен път

чрез портала „е-Градина“ или чрез лично попълване на заявление в помещенията на институцията всеки работен ден до 7 юни в периода от 08:00 до 13:00 ч.

За децата, които вече ползват услугите на детската градина, не е нужно допълнително предоставяне на нови заявления за записване.

По-подробна информация родителите могат да получат по телефона 017/877899 или лично в детската градина.

П.Л.Р.

В ОУ в Босилеград се проведе пробен зрелостен изпит за осмокласниците

В Основното училище „Георги Димитров“ в Босилеград на 25 и 26 април се проведе пробен зрелостен изпит за осмокласниците, на който се явиха 35 ученици - 29 от тях се учат в централното училище в града, по двама в подведомствените училища в Бистър и Горна Лисина и по един в Долна Любата и Горна Любата.

Пробният зрелостен изпит включваше три теста - по математика, сръбски език, съответно майчин език, и тест по един от петте предложени предмета - биология, химия, физика, история и география. 26-ма ученици решаваха теста по география, 4-ма по химия, 3-ма по биология и по един по физика и история.

Девет осмокласници от централното училище в Босилеград, които се учат изцяло на

майчин български език, решаваха тестове на български език.

В училището казват, че целта на организирането на пробния зрелостен изпит е да се провери нивото на знанията на учениците и да се утвърди върху какво трябва да наблегнат при подготовката за зрелостния изпит, който ще се състои на 16, 17 и 18 юни. Същевременно пробният изпит е послужил на учениците и да се запознаят с процедурата на провеждането на зрелостния изпит.

На пробния зрелостен изпит в Сърбия са се явили 64 418 осмокласници. Той трябваше да бъде държан на 21 и 22 март, обаче беше отложен от Министерството на образованието на Р Сърбия.

П.Л.Р.

Отбелязан Денят на Народната библиотека „Христо Ботев“

Народната библиотека „Христо Ботев“ в Босилеград миналия месец отбеляза 28 години от основаването си.

На церемонията, която по този повод беше организирана в помещенията на ведомството, присъстващите най-напред бяха приветствани от директора Горан Миланов, който между другото изтъкна: „Библиотеката не е просто място с рафтове и книги, а тя е сърцето на всяка една общност. Това е мястото, където въображението се събужда, където човек се учи да мисли, да изследва, да задава въпроси. В нея всички пътища са отворени, както тези към далечни светове, така и тези към дълбините на собствената душа. Днес ние чествуваме книгата, но и тези, които я съхраняват, препоръчват и обичат - нашите библиотекари. Нека този ден бъде стимул да посещавате библиотеката по-често, да говорим за книги, да четем не защото трябва, а защото четенето ни прави по-добри хора“, каза Миланов.

След това библиотекарката Гордана Митова прочете слово за историята на

Народната библиотека от създаването на първото читалище в Босилеградско до наши дни.

Тъй като институцията носи името на известния български поет, революционер и публицист Христо Ботев, ученици от босилеградската Гимназия четеха биографията на Ботев и някои от най-известните му стихотворения.

На тържеството по повод отбелязването на годишнината на библиотеката на най-редовните читатели през 2024 година, както и на далите принос за реализирането на културните дейности на библиотеката през миналата година, бяха връчени благодарствени грамоти и книги.

Като самостоятелна институция Народната библиотека „Босилеград“ е сформирана на 18 април 1997 година, а от 5 февруари 2002 година носи името „Христо Ботев“. Ведомството е наследник на читалището „Развитие“, което е открито през далечната 1911 година.

П.Л.Р.

Ясмина Митов и Теодора Евтимов завоюваха трети места на окръжното състезание по рецитиране

Ясмина Митов, ученичка в четвърти клас в босилеградската Гимназия, и Теодора Евтимов, второкласничка в ОУ „Георги Димитров“, завоюваха трети места на окръжното състезание за рецитатори под название „Поете на моя народ“, което се проведе в Културния център в Сурдулица. Ясмина се представи със стихотворението „Цветарка“ на българския поет Христо Смирненски, докато Теодора изпълни стихотворението „Бих обичала да полетя“ (срб. „Волела бих да полетим“) на Биляна Вуйович Байка.

Абитуриентката Ясмина Митова за трети път печели трета награда на окръжното състезание за рецитатори.

Теодора и Ясмина са пълни отличнички, изключително упорити и трудолюбиви ученички с особен талант за декламирање на стихове.

На състезанието в Сурдулица се изявиха победителите в общинските състезания от Пчински окръг, които бяха разделени в три възрастови категории. Босилеградска община беше представена от 7 ученици и то: Теодора Евтимов, Матия Зарев и Мила Стоянов в категорията „ученици в ОУ от началните класове“, Мария Тодоров, Мила Костов и Мартин Миленов участваха в категорията „ученици от пети до осми клас“, а Ясмина Митов бе единствената ни представителка в категорията „гимназисти“.

За републиканското състезание, което ще се проведе във Влаево, се класираха само победителите в трите възрастови групи.

Разноските за участието на нашите декламатори в окръжния преглед в Сурдулица пое Община Босилеград.

П.Л.Р.

ЦАРИБРОДСКИ ДЕЦА СПЕЧЕЛИХА НАГРАДИ В КОНКУРСИТЕ НА ИНСТИТУТА ЗА ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ

Деца от Цариброд за пореден път взеха участие в ежегодните художествени и литературни конкурси, организирани от Центъра за промоция на здравето към Института за обществено здраве на Сърбия „Д-р Милан Йованович Батут“ в сътрудничество с Института за обществено здраве в Пирот. Бяха обявени конкурси на три теми с цел децата да разберат защо майчиното мляко е най-добро за бебетата и колко важни са здравословното хранене и правилната грижа за зъбите.

Соня Петров, санитарен инженер по обществено здраве в пиротския институт, посети основното училище и детската градина в Цариброд и връчи благодарствени грамоти на най-добрите участници. Най-голям успех сред децата на предучилищна възраст постигна София Алексов, която за спечеленото 3-то място в конкурса „Подкрепа за кърменето“ на национално ниво получи ваучер на стойност 8600 динара, както и благодарствена грамота за участие в конкурса на окръжно ниво. Благодарствена грамота за участие в същия конкурс на окръжно ниво получи Надя Димитров, както и Лара Манчев за участие в конкурса „Правилно хранене“. Сред участниците от основното училище Саня Иванов бе наградена с ваучер на стойност 12 900 динара за спечелено 1-во място на национално ниво в

конкурса „Грижа се за зъбите си, гордея се с усмивката си“. Тя получи и благодарствена грамота на окръжно ниво в конкурса „Подкрепа за кърменето“ заедно с Лана Томов, Йована Тошев, София Иванов, Лука Пейчич и Саня Иванов, докато Лара Петров, Давид Радев и Николия Величков получиха грамоти за участие в конкурса „Правилно хранене“ на окръжно ниво.

През средата на април Соня Петров посети и училището в Желюша, където в сме-

сената паралелка, наброяваща 8 ученици, връчи благодарствени грамоти на четвъртокласниците Сара Алексов и Петър Марков за участие в конкурса „Подкрепи кърменето – майчиното мляко е най-добрата храна“.

„Деца от детската градина и основното училище в Цариброд винаги се отзовават в голям брой на нашите конкурси и имат отлични творби. Дойдохме да ги зарадваме и да връчим награди на най-добрите“, сподели Петрова.

Тази година в Института за обществено здраве в Пирот са пристигнали 620 художествени и литературни творби на деца от Пиротски окръг. В споменатите конкурси на републиканско ниво са участвали деца от 39 детски градини и 62 основни училища.

След връчването на наградите, като част от програмата за подобряване здравето на учениците в основните училища, реализирана от Института за обществено здраве на територията на Пиротски окръг, бе изнесена лекция за учениците от пети клас в централното училище в Цариброд на тема „Превенция на тютюневия дим и вредното въздействие на бездимните тютюневи изделия“. Петрова изтъкна, че целта на лекцията е да се информират учениците за новите тютюневи продукти, много актуални сред младата популация, каквито са никотиновите торбички, електронните цигари и снуса, както и за вредите от тяхната употреба.

Андрияна Ташков Александров

ФОТОИЗЛОЖБА НА МЛАДИЯ ЦАРИБРОДЧАНИН ДИМИТРИЙЕ РАНЧЕВ В ЦАРИБРОД

През април в царибродската галерия „Методи Мета Петров“ бе представена изложба с фотографии под надслов „Следа във времето“ на младия царибродчанин Димитрийе Ранчев. Откриването на изложбата на 4 април премина при голям интерес на посетителите, много от които пристигнали от България. На събитието говори преподавателят на автора проф. д-р Красимир Андонов, ръководител на Специалност „Фо-

тография“ в Националната академия за театрално и филмово изкуство „Кръстьо Сарафов“ (НАТФИЗ) в София. Изложбата съдържа два сериала. Единият включва нощно пейзажни фотографии на редица планини и на морето, докато другия сериал са документални фотографии на стари селски къщи в Сатара планина, които разказват тъжните истории от изоставените старопланински селища в Царибродско. На снимките са

предмети, останали след хората - следи на времето, които трябва да бъдат видени.

Димитрийе разказва, че с фотография започнал да се занимава спонтанно в тийнейджърските си години: „С течение на времето осъзнах, че фотографията е единственото нещо, което ме интересува и че искам да я изучавам. Радвам се, че успях да завърша това, което винаги съм искал, и смятам, че научих много в академията.“

Експозицията включва към 60 впечатляващи снимки, заснети през последните две, три години, включително и две, три снимки от периода преди записването му в НАТФИЗ. Пейзажните снимки са всъщност дипломната работа на Димитрийе, който с

гордост изтъква, че планира да запише и магистратура. „Надявам се да продължа да работя в професията си и да снимам“, добави той и изказа благодарност към всички хора, дошли в голям брой на откриването на изложбата, особено на преподавателите и колегите си, които уважиха поканата му.

Ранчев е роден през 2001 г. в Пирот. През 2024 г. завършва бакалавърска степен по Специалността „Фотография“ в НАТФИЗ в София. Няколкократно е награждаван и е участвал в повече общи изложби. Фотографската експозиция в Цариброд, продължила до 29 април, е първата самостоятелна изложба на Димитрийе Ранчев.

Андрияна Ташков Александров

32-ри Международен детски Великденски фестивал

Дария Марар от Молдова спечели състезанието за най-здроо яйце

По покана на организаторите от Сдружение ГЛАС на заключителния етап от състезанието по чупене на яйца присъства председателят на Народното събрание на Република България Наталия Киселова, която връчи наградите на победителите. На финала на фестивала присъстваха и посланикът на Р България в Сърбия Петко Дойков и генералният консул на Р България в Ниш Димитър Цанев.

В рамките на посещението си в Босилеград г-жа Киселова посети църквата „Света Троица“ в село Извор, имаше среща с председателя на КИЦ „Босилеград“ Иван Николов, а направи и кратък брифинг в пре-

скулба на БТА в Босилеград. Г-жа Киселова разгледа и фотоизложбата „Босилеград преди и сега“ във фоайето на Културния дом в града.

Дария Марар от Република Молдова спечели състезанието за най-здроо великденско яйце на XXXII Международен детски Великденски фестивал, който босилеградското сдружение ГЛАС организира по време на Великденските празници. На второ място се класира Петра Пенев от Босилеград, а третото място си поделиха Сабастиян Сабак от София и Милкица Васева от Босилеград.

В състезанието по чупене на великденски яйца участваха 506 деца от 3 до 14-годишна възраст от България, Сърбия, Молдова и Северна Македония, а имаше състезатели и от Словения и Китай. За всички участници организаторите осигуриха

тениски, лакомства и други награди, в зависимост от това до кой етап от състезанието са стигнали.

В категорията „деца на възраст от 3 до 5 години“ победител стана 5-годишната Анастасия Илич от Прокупле. Тя спечели на финала срещу Катарина Стоичкова от Босилеград. Третото място си поделиха Василия Пенев и Сара Димитрова от Босилеград.

Галина Димитрова от Раднево, Р България, спечели конкурса за най-оригинално яйце, а първата награда в конкурса за най-красиво великденско яйце завоюва Румена Кънчева от Павликени, Р България.

Наградите на победителите на сцената в Голямата зала на Културния дом връчи председателят на Народното събрание на Република България Наталия Киселова. Победителите бяха наградени с купи и медали, спортни кола, учебнически пособия, играчки и лакомства.

Бе организирана и томбола, в която участваха номерата на всички състезатели в турнира, а главната награда - колело, спечели Мила Миленова от Скопие, Република Северна Македония.

И този път в рамките на фестивала се проведе редица културни мероприятия. Фестивалът започна на 16-и април с проекция на документалния филм „Твърди че-

рупки“ в сградата на БТА в София, а на следващия ден в Босилеград гостува Народен театър „Иван Вазов“ с авторския спектакъл на Албена Ставрева „Неведение“. Във фоайето на Културния дом в Босилеград беше открита и фотоизложба „Босилеград преди и сега“ - втора част, на авторите Александър Иванов, Вили Тодорова, Йордан Йорданов, Лилия Йотова и Владислав Чанев от България. Също така и в Босилеград бе проектиран документалният филм на Владислав Чанев „Твърди черупки“.

В двата концерта в Голямата зала на Културния дом участие взеха МТС „На Мегдана“ от София, Балет „Импулс“ от Комрат, Р Молдова, 10-годишната Румена Кънчева от Павликени, известният български народен певец Илия Луков, както и струнното трио „Хипнотик“ от София.

Финалният етап от състезанието по чупене на яйца също бе съпътстван с културна програма, в която участва трио „Фида“, финалисти от миналогодишното музикално състезание „Гласът на България“.

От Сдружение ГЛАС изказаха благодарност към спонсорите и към всички, които са помогнали тазгодишното издание на фестивала.

П.Л.Р.

Васа Моински – народен представител от село Мойинци - Царибродско в Обикновеното Народно събрание в София

Народният представител Васа Моински от село Мойинци - Царибродско

Историческо въведение

На 16/17.12.1877 година с. Мойинци и Забърдието били освободени от османлиите.

След Берлинския конгрес била образувана международна комисия за поставяне на границата между Сърбия и България. В комисията били представители на Сърбия, Русия, Англия, Турция, Германия, Австрия и Италия. Те работели и прокарвали границата между България и Кралството на сърби, хървати и словенци от 12 май до 8 юни 1879 година.

След отиването на османлиите, сръбското владение на нашите земи продължило до средата на 1879 година, оттогава с. Мойинци влязло в състава на Княжество България все до 06.11.1920 година и подписването на Ньойския договор.

През 1880 г. били изградени местните държавни органи в България и в Забърдието. На 10.05.1880 година в Народното събрание е гласуван Закон за

административно деление на Княжество България. Сред другите бил образуван и Трънски окръг, в който влязала Царибродска околия – една градска и 9 селски общини (Народна библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“ - НБКМ, София, Исторически данни за административно-териториално устройство на България след 1878 г.). С Указ от 12.02.1883 година село Мойинци влязло в състава на селската община Пъртопопинци, в която били селата: Пъртопопинци, център на общината, Бребевница, Връдловци, Голеш, Гуленовци, Мазгош, Одоровци, Смиловци, Станянци. Мойинци било най-малкото село в община Пъртопопинци със само 202 жители, а най-голямо било Одоровци (днес Висичко Одоровци, б. а.) с 592 жители. (НБКМ, ОГ4/с57н. Списък на населени места и брой на жителите им Трънско окръжие, околии Трънска и Царибродска през 1880 година и Държавен вестник бр. 73 от 12.07.1883 година, Указ №182, Списък на градски и селски общини в Княжеството, №66.).

Виждаме, че в състава на община Пъртопопинци влизали всичките села от Забърдието, сред тях и селата Станянци, Голеш и Връдловци, които сега са в състава на България. Село Пъртопопинци е било избрано за център на общината поради това, че е заемало централно местоположение в Забърдието.

При следващото административно деление в Царибродска околия през 1887 година община Пъртопопинци била разделена на две общини. Село Мойинци се намерило в състава на Смиловска селска община, вписано под №1380, заедно със селата: Смиловци (център на общината), Гуленовци, Одоровци, Петърлаш, Радейна и Пъртопопинци. Другите села от Забърдието, сред които и селата Мазгош и Бребевница, които сега са в община Димитровград, оформили селска община Станянци. (Централен държавен архив-ЦДА София, Държавен вестник брой 55 от 23.5.1887 г., №1380. Списък на градски и селски общини в Княжеството, утвърден с Указ №157) За кмет на община Смиловци на 24.04.1902 г. бил избран Стоян Мадов. (ЦДА София, Заповед №554 от 23.5.1902 г.)

Това административно-териториално деление на Забърдието си останало не само до Балканските войни, но все до оформяне на МНО Пъртопопинци през 1947 г. След 4 години тази община била закрыта и село Мойинци отново влязло в община Смиловци, а след закриване на община Смиловци през 1957 година селото е в състава на община Димитровград.

Границата, поставена през 1879 година, направила проблеми на мойинчани; прекъснала връзката им с град Пирот, селото станало периферно, някои хора станали двувластници, понеже част от имотите им останали в пределите на Сърбия. Дори пет семейства от Мойинци, които имали имоти, пояти и пасища в мерата на село Крупац, напуснали с. Мойинци и се заселили в с. Крупац, Пиротско. (Видановић, Г., Видлич – Забрђе економско-географска студија, Београд, стр. 48.) И днес тези хора знаят от родовата памет, че корените им са от с. Мойинци. Техните имоти в мерата на с. Крупац и сега се наричат Мойинске пояте, Мойинска вървища... Те си направили родово

дърво с мойинските корени, а селяните им в с. Крупац им викат мойинчани.

Границата дала възможност на някои хора да се занимават с контрабанда. Пренасяли евтини стоки от България и ги продавали в Сърбия и обратно и за кратко време забогатели. С така заработени пари купували продуктите от селяните по низки цени, а индустриалните стоки им продавали с голяма надценка. Давали пари с голяма лихва, купували ниви и ливади и още повече забогатявали. Според някои информатори такива хора имало почти във всички села, а такъв селски чорбаджия в Мойинци бил Йота Стаменов.

Граничните власти от двете държави правели различни спънки на селяните двувластници от другата държава, които искали да ползват имотите си. За това свидетелстват многобройните оплаквания, отчети, писма и подобно на селяните от двете държави. Най-често граничните власти не допусkali добитъка да минава границата, понеже е „болен – има шап“ и че двувластниците не са платили данъка за имота си. От едно писмо от 1893 година, изпратено до министъра на външните работи и изповеданията пише, че двувластниците от Висока и Забърдието дължат „српској држави 11 233 динара и 85 пара у име данка и то почевши још од 1885. године. Стога ће, ако се данак не измири, имања бити продата ради намирења данка.“ (ЦДА София, Ф 176к, оп. №1., а. е. №552, Писмо №1702.). Сред изброените села, които дължали данък, се намира и село Мойинци.

ПОГЛЕД КЪМ НАРОДНИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА ЦАРИБРОДСКО-ДИМИТРОВГРАДСКО

В България били оформени много партии (Народняци, Цанковисти, Земеделци, Радикали, Стамболовисти, Радослависти...), а някои имали свои представители в Забърдието и в с. Мойинци. От тогава до днес многопартийната система живее в Забърдието, с изключение на периода от 1945 година до деведесете години на миналия век, когато имаше само Комунистическа партия на Югославия (КПЮ), по-късно

Надгробният паметник на Васа Моински в гробищата в Мойинци

преименувана в Съюз на Югославските комунисти-(СКЮ). В почти 150-годишен период Цариброд и Царибродско, от 1950 година Димитровград и Димитровградско почти винаги са имал народни представители в събранията в София или Белград, в зависимост от това в границите на коя държава било Царибродско. Представителите на Царибродско-Димитровградско в събранията са били „домашни“ (родени в Царибродско) и „външни“ (родени в някое друго място). От втората група най-познати са били Урош Стайчич, (преди Втората световна война) и Иван Караиванов, след нея. За невярване е, но е истина, че тези чужденци са помогнали на царибродско повече от много „домашни“ представители.

Михаил Каралеев, народен представител от Царибродско, е запомнен по това, че на 14.11.1920 г. в София организира около 500 души бежанци от Цариброд и околията, създали Царибродско дружество „Нишава“ и избрали 12 членна комисия – постоянен комитет, който да се грижи за облекчение и подпомагане на бежанците. (Бугарчева Е., Зидарова Лю., Главно управление на архивите, Българите от Западните покрайнини 1878 – 1975, София, 2005 г., стр. 167.)

Един от най-познатите и най-активните народни представители от Царибродско е бил Васа Моински, роден в село Мойинци. Затова даваме повече данни за него и неговата обществена работа.

Той е бил избран за представител от Царибродско в Петото Обикновеното народно събрание на изборите на 3. януари 1888 година (НБКМ София, Ф 227, а. е. №28 (Спас Вацов), Дневник Протокол, Списък на лицата от Царибродска околия, които са получили по ред гласове за представители на V Обикновеното народно събрание на 3 януарий 1888 година).

На изборите за VIII-то Обикновеното

Народно събрание, проведени на 11. и 18.09.1894 година той повторно бил избран за представител на Царибродско с 1205 гласа на избирателите (от 1361 избиратели). (НБКМ, София, Държавен вестник бр. 203 от 22.11.1894 година, Списък на представителите за VIII-то Обикновеното Народно събрание, избрани на 11. и 18.09.1894 година). И на изборите за деветото Обикновеното народно събрание, проведени на 17.11.1896 година Васа Моински отново бил избран за представител на Царибродско с 1417 гласа на избирателите. (НБКМ, София, Държавен вестник бр. 256 от 20.11.1898 година, Списък на представителите за IX-тото Обикновеното Народно събрание, избрани на 17.11.1896 година).

Народните първенци и около 300 души от Царибродско едногласно решили техен представител в Народното събрание да бъде Васа Моински и изпратили телеграма до министър-председателя К. Стоилов и клуба на Народната партия в София. (ЦДА София, Ф 600к, оп. №1, а. е. №349, телеграма №241 от 29.10.1896 г.). Тогавашните градските (царибродски) първенци Сокол Димитров, Стамен Митов, К. Попов и други не били доволни от работата на Васа Моински и за народен представител предлагали Георги Шонтов, но когато той се отказал и те дали единодушна подкрепа за избора на Васа Моински. (ЦДА София, телеграма №252 от 31.10.1896 година.). Изглежда, че е имало големи нередности при изборите през 1896 година, понеже избирателите от Боровска, Желюшка и Градинска община изпратили писмо – протест на 4 страници с още 4 страници с две колони подписи на гласоподавателите от тези общини до Трънския окръжен съд, търсейки проверка на изборите. Пишат, че полицията и околийския началник „натискали“ избирателите да гласуват за Васа Моински, а те искали да гласуват за Сокол Невлянски. Пишат, че заранта, веднага след отварянето на изборите:

„полицията започна да развива своята дейност в полза на известният по своята дволичност Васа Моински.“ Имало арести, късане на бюлетини, а в избирателните кутии имало 48 бюлетини повече. Наистина гласували само 278 гласоподаватели! (ЦДА София, Ф 173к, оп. №1, а. е. №897, Дело 12, писмо №1215 от 4. декември 1896 година.)

Веднага след отцепването на Царибродска околия от Трънски окръг от кметовете на Цариброд, районите Бурел, Понишавие, Забърдие и Висок пристигнали благодарствени телеграми че „отцепването на Царибродската околия от Трънския окръг е общо желание на населението от тая околия.“ Трънските първенци и трънчани били срещу отцепването на Царибродската околия от Трънски окръг, понеже предпочувствали, че това води до закриване на окръга. В София пристигнала телеграма от Трън, в която писало, че „отцепването искат търговци, а населението не иска.“ От друга страна, драгоманчани и брезничани искали и те да се откъснат от Трънски окръг и присъединят към Софийски. Пристигнала телеграма от гара Драгоман и първенци от Брезнишката околия с много подписи, в която пише: „Ви молиме да ни спасите като закриете Трънския окръг и станете благодетели и на нашата околия.“

Димитровградско е имало десетки народни представители, родени в Цариброд-Димитровград и околността му, но те, поради лични облаги, „партийна“ дисциплина, страх или нещо друго, почти нищо или много малко са помогнали на царибродско, за разлика от Васа Моински.

Васа е останал запомнен най-много по това, че по негово предложение Народното събрание донесло Закон с който Царибродската околия се отцепила от Трънски окръг. „Закон за изменение на Закона за административно деление на Княжеството. Член единствен. Царибродската околия се отцепва от Трънския

окръг и присъединява към Софийския.“ Закона бил приет на 1. декември 1898 година на редовната сесия на ОНС-Обикновеното Народно Събрание. (ЦДА София, Ф 173к, оп. №1, а. е. №1021.)

Макар че народният представител Васа Моински обвинявали в „дволичност“, той се грижел и помагал на хората от Царибродско. Той водел депутация от Обикновеното народно събрание, която посетила пострадалите села и огледала щетите, които направила силна градушката в Забърдието, Царибродско през 1898 година. (ЦДА, София, Ф 600к, оп. №1, а. е. №1587.) Благодарение на него бил наслан пътят от Попови (днес Пъртопопински) воденици до родното му село Мойинци.

Васа Моински починал на 22. ноември 1910 година и бил погребан в гробищата на с. Мойинци. На паметника пише: „Тук почиват тленните останки ВАСО М МОИНСКИ, народен представител + Вечна поклон на смъртните твои останки.“ За съжаление, дали по случайност, небрежие, завист или нещо друго, неговата снимка на паметника му е счупена и унищожена.

Васа е бил семеен. Свещеник Тоша Мадов в Регистъра на ражданията в църквата „Св. Троица“ в с. Гуленовци е записал: На 31-годишният Васа Минчин и 30-годишната Яна Васина на 1.8.1883 година се родила дъщеря, на която кумата Спаса Андонова дала име Еврушина, а на 19.07.1886 г. се родила друга дъщеря, която кумът Гьора Минчин кръстил Катарина. (ИАП-Исторически архив, Пирот, МКР (Регистър на ражданията) в църквата „Св. Троица“ в с. Гуленовци). Според информаторите от с. Мойинци, Васа и Яна, освен записаните Еврушина и Катарина са имали още деца: Йордан, Бойко, Наталия и още една дъщеря, която била най-възрастна, но те забравили името ѝ.

Цветко Иванов Боровски

„Слава“ на семейството на Раша Тодоров - Мойински

България отбеляза 1160 години от Покръстването

Покръстването променя съдбата на България завинаги. Оттук тръгва духовната светлина, която ще озари цели народи.

На 3 май България се поклони пред една от най-значимите дати в своята история – 1160 години от покръстването на българския народ. Покръстването на България е процес на приемане и утвърждаване на християнството като официална държавна религия в България, който започва през 864 г.

Официалните чествания се проведоха на символичното място, от което започва всичко – Плиска, първата българска столица, и Голямата базилика, свидетел на едно от най-важните решения, които някога е взимал български владетел.

Там, сред каменните останки на някогашното величие, на 3 май отново се събраха хора, за да си припомнят как през 865 година Княз Борис I покръства българския народ и полага основите на християнската идентичност на страната. Не просто религиозен акт, а дълбоко стратегическо решение, което отваря вратите на България към Европа, културата, книжовността и цивилизацията.

Покръстването променя съдбата на страната завинаги. Благодарение на него, България става първата християнска държава сред славяните, създава собствена азбука, възпитава свои светци и оставя отпечатък в духовния и културен облик на целия православен свят.

И нещо повече — от България тръгва духовната светлина, която ще озари цели народи.

Оттук, чрез учениците на светите братя Кирил и Методий, православието, писмеността и славянската книжнина се пренасят в днешна Северна Македония, Сърбия, Румъния, Черна гора, Русия, Украйна и Беларус.

България става майка и учителка на православните славянски народи. Това не са просто думи – това е исторически факт, вписан в златните страници на европейската културна памет.

Плиска на 3 май не беше просто сцена на ритуал и церемония. Там се срещнаха минало и настояще. Всичко говореше за жива памет и национално достойнство. За онази тиха сила, която се предава през поколенията.

Ето и някои по-важни исторически

данни, които свидетелстват за християнската идентичност на България.

През 853 г. българите провеждат неуспешна кампания срещу Немското кралство. Поради непрекъснатите погранични конфликти, между България и Византия се водят преговори в периода 853-856 г., които завършват със сключването на мир и трайното включване на Северна Тракия и Родопите в пределите на България. В началото на 60-те години на IX век се оформя голяма коалиция срещу Българската държава, в която се включват Византия, Великоморавия, Сърбия и Хърватия. Единственият съюзник на България е Немското кралство начело с Людовик Немски (843-876). Българите претърпяват сериозно поражение във войната срещу Сърбия. Дори сърбите успяват да пленят престолонаследника Владимир Расате (889-893) и дванадесет велики боляри, които са освободени след преговори. Българските войски са победени и от хърватите.

Всички тези несгоди карат Борис да се замисли за коренна промяна в стратегията на държавата. Според средновековните хронисти Борис I бил осенен от Божия промисъл да въведе новата религия. Според едни той е убеден от сестра си, която била вярваща християнка, а според други поръчва на един монах на име Методий да изрисува ловна сцена в един от дворците му, монахът решил да изрисува сцената на Второто пришествие на Христос, като я видял българският владетел толкова се уплашил, че решил да приеме християнството. Едва ли това са реалните мотиви на българския владетел за приемането на християнството. Една от причините е, че големите съседни на България държави – Византия и Немското кралство гледат на езическа България, като на държава, с която могат да променят договорните си отношения, когато решат и при споразуменията, с която християнските догми и морал не важат. Втората е, че различните вярвания разделяли славяни и прабългари. Трета причина е, че вероятно Борис е искал да затвърди и увеличи своята власт, намирайки упора в някои християнски догми и формули по примера на византийските императори.

Така през 863 г. Борис поема задължение към Людовик Немски да приеме християнството от Западната църква.

За да не допусне това същата година, византийският император Михаил III (843-867) напада България. В този момент българските земи са покосени от земетресения и нашествие на скакалци, в следствие на което настъпва глад. Борис е принуден да сключи мир, според който дори получава областта Загора, единственото условие на Михаил III е да приеме християнството от Константинопол. Процесът започва през 864 г. с покръстването на пратениците на Борис I в Константинопол, а впоследствие идват византийски духовници в Плиска и „тайно и в дълбока нощ“ покръстват самия владетел, семейството му и най-знатните от българите. Борис приема името на кръстника си Михаил и славянската титла княз.

Явно масовото покръстване започва на следната 865 г., съдейки по бунта на 52-та боили през същата година и на един надпис, на мраморен стълб намерен в развалините на манастир през Първата световна война в с. Балши, Албания, който гласи:

„(+ Покръсти се от Бога архонтът на) България. Борис, преименованият Михаил, заедно с дадения му от Бога народ в лето 6374.“

Годината 6374 по византийското летоброене отговаря на 1 септември 865 – 31 август 866 г.

Актът на покръстването не е подминат и от средновековната българска литература. В един домашен извор „Българска апокрифна летопис“ от XI век се казва следното:

„И следъ смъртъта на царя Изота пакъ прие българското царство синъ му Борисъ, и бѣ благочестивъ и много благовѣренъ. И този царъ покръсти цѣлата българска земя и създаде църкви по българската земя, и на рѣка Брѣгалница, и тамъ прие царството. На Овче поле създаде бѣли църкви и отиде на Добричъ и тамъ завърши своя животъ.“

В средновековните източници се споменава и за участие на Константин Кирил-Философ и Методий в разпространението и утвърждаването на християнството сред българите. В два паметника Чешката (XIII в.) и Моравската (XIV) легенди се споменава, че преди заминаването си за Велокморавия, Кирил покръстил българите. За участието на Методий споменава Теофил-акт Охридски (кр. на XI – нач. XII век). Той пише в своето „Пространно житие

на свети Климент Охридски“:

„Освен това великият Методий тогава непрекъснато дарявал с благодеянията на словото си и българския княз Борис, който живял през времето на византийския император Михаил и когото по-рано бил направил свое духовно чадо и бил привлякъл чрез прекрасния си във всичко език.“

За ролята на Методий се говори и в едно друго житие на Климент Охридски написано от Димитър Хоматиан (XIII век):

„Когато божественият Кирил се преселил в по-добрия живот, след като предварително бил направил известно апо-столското си служение и увеличението на поверения му талант (Мат. XXV, 15—30) на Адриан, тогавашния папа на древния Рим, а Методий бил поставен за архиепископ на Моравия и България от същия този папа, тогава и Климент бил издигнат на епископски престол, като бил поставен от Методий за епископ на целия Илирик и на българския народ, който владее страната“.

След приемането на християнството през 865 г. княз Борис започва да лавира между Западната и Източната църкви с цел извоюването на самостоятелна българска църква. Следват няколко години, в които Константинопол и Рим се борят за привличане на новопокръстена България в своята сфера на влияние, в крайна сметка през 870 г. Българската църква получава самостоятелност, свой духовен глава и влиза окончателно в лоното на Константинополската патриаршия.

Приемането на християнството несъмнено е един от най-значимите актове в историята на Българската държава. То е последният спояващ елемент, който завършва обединяването на славяни и прабългари и довежда до образуването на съвременния български народ.

Благодарение на своя дипломатически талант, далновидност и поглед към бъдещето със своите действия княз Борис създава темелите на Златния век по времето на неговия син цар Симеон (893-927) и превръщането на България в център на разпространението на правослазната вяра и книжнина сред славянските народи. Така се определя и цивилизационният избор на България, като част от православния свят и християнска Европа.

Свети Василий Острожки Чудотворец

ВЪОРЪЖЕН С МОЛИТВА

В понеделник (12 май /29 април) православните християни прославят св. Василий Острожки, велик чудотворец, чиито чудотворни дела са известни и извън границите на Сръбската Православна Църква.

Свети Василий Острожки е един от най-почитаните сръбски светци. Той е роден в с. Мърконич в Попово поле, Херцеговина, през 1610 година в бедното, но благочестиво семейство на Петър Йованович и съпругата му Анастасия. При кръщението е наречен Стоян. В семейството му цари атмосфера на дълбока вяра и той расте, изпълнен с любов към Бога и Църквата.

По това време страната била под османска власт, а някои негови съседи приемат исляма и хранят омраза към семейството на преподобния. За да запазят вече поотрасналото момче от тяхната ненавист, а и желаейки то да се научи на книга и писменост, родителите го отвеждат в близък манастир, където игумен е неговият чичо, йеромонах Серафим.

След известно време Стоян се премества в Требинския манастир „Успение на Пресвета Богородица“ и тук окончателно решава да приеме монашески чин. При замонашването му е дадено името Василий, в чест на св. Василий Велики. Като монах той води строг подвижнически живот и скоро е ръкоположен последователно в дяконски и свещенически чин.

По това време, страдащият под турско робство народ на Черна гора и Херцеговина, е подложен и на усилен униатска пропаганда. Без оглед на застрашаващите го опасности, той продължава своето пастирско служение сред народа, пътувайки неуморно по цялата епархия, въоръжен със Словото Божие и с горещата си молитва. Още тогава по неговото молитвено застъпничество започват да се случват чудеса. Не остава скрита и прозорливостта, с която той е надарен от Бога. Вярващият народ започва да се стича при него, търсейки наставление, закрила и утеха в неволите си.

Нови свирепи гонения сполитат местното християнско население. Турските поробители плячкосват села, отвеждат пленници в робство, опожаряват църкви и манастири. Свети Василий е принуден да търси убежище и се оттегля в труднодостъпния и отдалечен манастир Острог.

Острог бил прочут със строгия живот на своите обитатели и особено със своя игумен – старецът Исаия, подвизавал се дълги години в отшелническа пещера над манастира. В тази пещера се заселил и свети Василий. Оттук той петнадесет години управлявал своята епархия. Около него се събрали нови монаси, обновили старата църква „Въведение Богородично“ и съградили нова, посветена на Честния Кръст. Когато братството се разраснало, преподобният поставил един от братята за игумен, а сам той се отдал на най-строги подвизи

в своята постница. Не изоставил и грижите за епархията и повереното му паство. Когато било нужно напускал манастира и слизал сред народа, за да го наставлява, утешава и подкрепя. А и населението в несекващ поток се устремило към манастира, надявайки се на молитвената му помощ и търсейки богопросветените му съвети.

И в Острог не го отминали многобройни беди и напасти, понякога толкова тежки, че известно време свети Василий мислил да се оттегли на Света гора. Но прозирайки зад тежките изкушения нападенията на вечния враг на човешкото спасение, той останал с повереното му паство, търпейки до края страдания и неправди.

Така в подвизи, молитви и усилен пастирски труд светецът достигнал до края на земния си живот и на 29 април 1671 година предал душата си в ръцете Божии. Тялото му било погребано от братството в църквата „Въведение на Пресвета Богородица“. На гроба му започнали да се случват много чудеса. Седем години след упокоението му гробът бил отворен и в него монасите намерили мощите на светеца цели, нетленни и благоухаещи. Положили ги в кивот в храма, където се намират и днес.

И в наши дни чудесата на свети Василий не секват. В манастира пристигат многобройни поклонници не само от Сърбия, но и от чужбина и без оглед на тяхното вероизповедание и националност, получават от него помощ в своите болести и мъки. За изцеленията и чудесата на свети Василий разказват много устни и писмени свидетелства.

КРИЕ СЕ ОТ ГРЕШНИЦИТЕ

В определени дни, ръката на светеца е открита, за да могат вярващите да

я докоснат и целунат. Всички, които са имали възможност да я зърнат, признават, че тя изглежда много жива, а не като част от тялото на някой, който е починал преди близо 400 години. Монаси разказват, че от някои грешници светецът крие ръката си и не им позволява да се докоснат до нея.

Нека посочим и някои от чудесата - Преди години в манастира идва млада жена с бебе в дървена люлчица. След като целува мощите, тя, както и мнозина други, се изкачва по стълбите към лоджията, където е свещеният кръст с частица от животворящия Кръст Господен. В един момент тя се обляга върху перилата и започва да се любува на живописните околности на манастира. За секунда, вниманието ѝ отслабва и люлчицата, хлзвайки се, полита надолу. Лоджията на манастира е на 12 метра над земята – това отговаря на четвъртия етаж на жилищен блок. Люлчицата се пръсва, естествено, на парчета, майката припада, а бебето... не усеща нищо и дори не заплаква. Всички свидетели оценяват станалото като чудо. Парчетата от люлката се пазят и сега в ризницата на манастира.

Пак там недалеч от тях е и разчупеният на две германски снаряд от Втората световна война, изстрелян по манастира. След като проломил дървената порта, снарядът кой знае защо не се взривил, а се разпаднал на части.

ПРОДЪЛЖАВА ДА ЛЕКУВА

Дъщерята на семейство от Ниш страда от тежко заболяване на белия дроб. Лекарските интервенции започват доста късно. Една вечер докато натъжената майка седи до болното си дете, което едвам диша, от умора потъва в кратък сън. Присънва ѝ се свети Василий Острожки и ѝ казва да не плаче, защото той ще излекува чедото ѝ. И наистина на сутринта болната се чувствала много по-добре. След поредния преглед, лекарите с учудване установяват, че болната е напълно здрава. Майката не забравя лицето, което ѝ се присънва, и когато в църквата вижда иконата на свети Василий Острожки, разбира, че това е бил той. Тя и дъщеря ѝ изразяват своята дълбока благодарност към светеца, като всяка година посещават манастира в Черна гора.

Мнозина разказват, че всеки, който е решил да посети манастира, не може да го направи когато той поиска, а когато самият светец го „повика“. Жена от Сараево споделя как месеци наред планира да посети светата обител, но в последния момент преди да тръгне нещо все се обърка. Тогава тя просто решава да се откаже от намерението си, но още на следващия ден нейна близка ѝ предлага да отидат заедно до манастира на безплатна екскурзия, организирана от местен бизнесмен. Така в крайна сметка жената успява да се докосне до мощите на светеца, но едва когато той решава да я „приеме“.

Като поставя ореол около главата св. Василий Острожки, Църквата иска да ни каже, че, бидейки в единство с Господ, който е Светлината на света, сега и той е източник на светлина и просвещение за тези, които го доближават. Нека по молитвите му Господ помилва и спаси всички православни християни и всички правдолюбиви хора!

Подготви Д. Христова

Спортни новини от Босилеград

Футболистите на Младост продължават със силното си представяне

Босилеградска Младост завърши наравно 2:2 при гостуването си на Алакинце в едномиенното сурдулишко село, в рамките на 7-ми кръг от пролетната част в първенството на Пчинска окръжна футболна лига. Голмайстори за нашия отбор бяха Стевица Динов и Марян Петрович.

В предишния кръг възпитаниците на треньора Владица Манасиев триумфираха с 3:1 като домакини срещу Беса 2005 от Буяновац. Попаденията за „зелените“ в тази среща отбелязаха Стефан Стойков,

Небойша Йорданов и Братислав Стоименов.

В момента босилеградчани заемат второ място във временното подреждане с 51 спечелени точки, а начело в класацията е отборът Небесни ангели от Враня с максималните 66 точки.

В следващия кръг „зелените“ посрещат Раднички 2021 от Враня. Мачът ще се играе на 11-и май, неделя, на стадиона Пескара в Босилеград.

П.Л.Р.

Цариброд - Спортни новини

Поражение за Балкански и равенство за Желюша

В 21-вия кръг на Зона Изток футболите на царибродския Балкански претърпяха загуба при гостуването си на отбора Рудар 1934 в Майданпек с резултат 3:2. Попаденията за Балкански отбелязаха Йосипович от дзупа и Филипович. След изиграни 21 мача царибродските футболисти заемат 3-то място с 40 точки. В следващия кръг са домакини на отбора Браник от Шубик.

Желюша завърши наравно 2:2 срещу Будучност от Ивановоц. Мачът бе изигран в рамките на 13-ия кръг от първенството в Градска лига Пирот. Головете за Желюша отбелязаха Иванов и Златанов. В следващия кръг Желюша гостува на опашкаря, отбора на Младост от Суводол.

А. М.

Младост-ННК спечели срещу ОФК Синджелич с 3:2

Кадетите на Младост-Неки нови клинци надделяха с 3:2 като домакини връстниците си от ОФК Синджелич от Ниш в 14-ия кръг от тазгодишното първенство във Втора футболна лига за кадети - група Юг.

В момента босилеградските футболни надежди заемат 8 място в класирането с 13 точки и един мач по-малко. Начело в

класацията е СУ Престиж - Йоца Ристич с 34 точки, а следват Радник от Сурдулица с 32 и Власина от Власотинце с 31 спечелени точки.

В следващия кръг Младост-ННК ще гостува на лидера СУ Престиж - Йоца Ристич във Враня.

П.Л.Р.

Два златни медала за царибродските каратисти

На държавното първенство на Сърбия, което се проведе на 26 април в Младеновац, каратистите на „Цариброд“ спечелиха два златни медала в кatego-

рията надежди. Най-високите отличия взеха Лука Величков при набор 2013 и Михайло Стойчев при набор 2012 г.

А. М.

Другарченце 21

Константин Величков

ГЕРГЬОВДЕН

Ден Гергьовден е. Полята
вредом се раззеленили.
После църква на тревата
ние сме се наредили.
До нас агънцето блее,
що нам вчера са купили;
на дървото тамо пее
птиче красно песни мили.
През тревица миризлива
мама ред по ред на всички
прясно мляко ни налива
в малки хубави панички.
А под ябълката стара
тате после с нази иде
и ни тегли на кангара —
колко тежим, за да види

Йордан Стубел

ГЕРГЬОВСКА ПЕСЕН

Хубав Ѓорге, цветен Ѓорге!
Кой ти каза, кой ти рече,
като лани пак да дойдеш?
Отговаря хубав Ѓорге:
— Мен ми рече ден Великден!
— Цветен Ѓорге, мили Ѓорге!
Скоро бързай да ми дойдеш,
а по тебе трева, шума.
По тревата овчарите,
по овчари сиво стадо.

Цанко Церковски

ГЕРГЬОВДЕН

Дойде, дойде Гергьовден,
със зелено обдарен.
Слагай, майко, софрица
на зелена тревица.
Давай агне печено,
на тавица сечено;
да хапнем сладичко,
да тръгнем раничко
към ливади зелени
за божури червени;
пресни китки ще свием,
венци ще си извием,
дома ще ги занесем,
глави да си накичим.

Ран Босилек

НА ГЕРГЬОВДЕН

Батко люлчица направи
да се люшкаме за здраве.
Люшкай, люшкай! Аз летя
ту надолу, ту нагоре.
Дървесата се въртят,
нещо вятърко говори.
Люшкай, люшкай! По-нагоре,
чак до слънчовите двори!
Че там златни слънчица
срещат палави деца,
златни ябълки им дават,
с мед и масло ги гощават.
Люшкай, люшкай! Аз летя
чак до ведри небеса.
Мед и масло, и цветя
и на теб ще донеса!
Батко люлчица направи
да се люшкаме за здраве.

ИМЕТО НА МАЙ

МЕСЕЦИТЕ зимни, летни
се събрали на съвет —
себе си да именуват,
та в света да има ред:
Януари, Февруари,
Март, четвъртият Април,
а пък петият, немирник,
във цветя се цял обвил.
Та извикали неволно:
— Хубавец е! — м, м, м!
Миризмата му: ай, ай, ай!
И от „м“-то и от „ай“
съчетали име: Май!

Чичо Стоян

ПРОЛЕТ

Стопи се мартенския сняг
и селската речица, до вчера заледена,
облива с пяна своя бряг,
от топъл вятър съживена.

От ранно утро още грей
високо птичката се рей
разпаленото слънце на модър свод
небесен,
и пролетта здрависва с песен.

Навсякъде живот и шум.
Нивята се пробуждат за своите юнаци:
препълнени с утъпкан друм
от работливите селяци...

Пејо Яворов

Тодор Траянов

МАЙ

Кристалният лазур ликува,
люлей се светнало поле,
високо чучулига плува,
припламват леките криле.
Ликувай, моя песен свята,
в небе на шеметна мечта,
наслада нека пий душата
от искрометните цветя!
О, ден на приказни премени,
очаквам плахо твой край,
макар че в погледи засмени
унесен волен лъч играй.

ДОБРЕ ДОШЛА

Излез и погледни
какви прекрасни дни!
Сред клони разцъфтели
са птиците запели.
И всеки млад листец,
и всеки бял цветец
към слънцето нагоре
е чашчица разтворил!
По градове, села
добре си ни дошла,
зелена, свежа, росна,
ти, пролет цветоносна!

Пејо Яворов

